

С Т А Н О В И Щ Е

За дисертационен труд на тема: **„Междубщинското сътрудничество – подход на стратегическо управление и иновации на местно ниво“**

Автор **Тихомира Александрова Костова**

От доц. дпн **Милена Христова Стефанова**

Становището е част от процедура за придобиване на ОНС „доктор“ по професионално направление 3.3 Политически науки (Публична администрация), стартирана със заповед РД 38/298 от 17.07.2020 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ за определяне на състав на научно жури. Становището е разработено при отчитане на изискванията на Закон за развитието на академичния състав в Република България и Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ "Св. Климент Охридски".

Актуалност на изследваната проблематика. Междубщинското сътрудничество е почти неизследвана в България тема, поради което обсъждания дисертационен труд се опитва да компенсира част от тази празнота в научното познание. Подходът за изследване на дадена проблематика може да бъде различен, но избраният от Тихомира Костова да подчини своите изследователски търсения и достижения на ролята на инструмента междубщинско сътрудничество през стратегическото управление на местно ниво и иновациите е безспорно оригинален и дава възможност да се изяви актуалността на темата. В практически план местните власти и тяхната представителна организация Национално сдружение на общините в Р България по-скоро говорят за ползата от междубщинското сътрудничество, отколкото да го прилагат. В днешния динамичен свят и отчетените характеристики и дефицити на местното самоуправление в България е изключително важно да се изследват мотивите за и причините да не се прилага широко инструментът на междубщинското сътрудничество за правене на политики и осигуряване на достъп до публични услуги и блага на местно ниво.

Характеристика на дисертационния труд. Представената дисертация е структурирана според класическите изисквания в увод, три глави, заключение,

приложения и библиография с общ обем от 194 страници. Използвани са общо 139 източника, от които 22 на български, 92 на английски език и 25 публикации в интернет. Текстът е написан в съответствие с академичните изисквания и стандарти. Авторефератът представя точно и изчерпателно методологията и резултатите от изследването. Публикациите по темата на дисертацията отговарят на изискванията.

Методология. Дефинирането на обекта, предмета, целите и задачите на изследването, тезата, както и проверяваните хипотези е ясно и логически последователно. Методите на изследване са както качествени, така и количествени. Изборът им и прилагането им в работата показват добро познаване на методологията и методиката на научно изследване.

Изследвания. Първата глава на дисертацията е посветена на дефиниране и изясняване на основните понятия – междуобщинско сътрудничество, стратегическо управление и иновации на местно ниво. Авторът показва високо ниво на познаване и разбиране на наличната научна литература по въпросите. Приетата широка дефиниция на понятието междуобщинско сътрудничество позволява да се обхванат различни форми и практики. Изключително полезно за по-нататъшното изследване на Тихомира Костова се оказва извеждането на институционалния национален контекст като ключов фактор за прилагане на междуобщинското сътрудничество.

Във втората глава на дисертацията е постигнато задълбочено проучване на средата, в която се прилага междуобщинското сътрудничество. Тъй като в България има ограничен опит, авторката проучва опитът на три държави, които са известни с успешното прилагане на подходът на сътрудничество между местните власти при решаването на публични въпроси от взаимен интерес – Норвегия, Исландия и Финландия. Макар моделите на местно управление и средата в тези държави да е твърде различна от българската (както отбелязва авторката това е основателна причина да се избегне директния сравнителен анализ), най-ценното в тази глава са установените възможности за приспособяването на инструмента междуобщинско сътрудничество към средата. Резултатите могат да послужат на българските местни власти в практическата им работа.

Третата глава на дисертацията е посветена на резултатите от проведено емпирично социологическо проучване на мнението и нагласите към междуобщинското сътрудничество на представители на българските местни власти и на анализ на случаи –

практики на прилагане на инструмента на междуобщинското сътрудничество в Норвегия, Исландия и Финландия, от една страна, и в България от друга. Разсъжденията на авторката в тази глава са важни в няколко посоки. Първо, известно е, че голяма част от българските общини изпитват силни затруднения при осъществяването на принципите на местно самоуправление и при осигуряването на достъп на гражданите до качествени публични услуги и блага. Демографската ситуация в страната отдавна налага да се проведе публичен дебат относно евентуална административна реформа, въвеждане на второ ниво на самоуправление или прилагането на нови, модерни похвати в управлението. Резултатите от проведеното проучване показват, че респондентите са склонни да приемат инструмента на междуобщинското сътрудничество като алтернатива на сливането на общини. Второ, доказва се тясната връзка между инструмента на междуобщинско сътрудничество и иновациите и въвеждане на нови технологии в публичното управление на местно ниво. Трето, показателни са отчетените предимно положителни ефекти от прилагането на междуобщинското сътрудничество, като това е направено чрез поредица от индикатори. Четвърто, но не на последно място по значение, доказан е гъвкавият характер на инструмента на междуобщинското сътрудничество и възможността му не само да интегрира усилия на хоризонтално ниво, но и да оказва въздействие по вертикала на управленската система.

Изводи и приноси. Напълно съм съгласна с авторовата самооценка на приносите на дисертацията. Като най-значим бих открила обвързването на междуобщинското сътрудничество със стратегическото управление на местно ниво. Моделът за изследване на приложението на междуобщинското сътрудничество от българските местни власти е оригинален принос на автора. Той е верифициран чрез онлайн анкети и не само професионално са представени резултатите от проведеното емпирично проучване, но и са показани практическите ползи от прилагането на модела.

Поставените цели и задачи са изпълнени, тезата и хипотезите са потвърдени.

Въпроси, критични бележки и препоръки за бъдещи изследвания.

Като научен ръководител на Тихомира Костова искам да споделя, че за мен беше удоволствие да работя с нея. Тя има изследователски усет, достатъчно знания и умения да създаде модел и да проведе самостоятелно проучване. Пожелавам ѝ да продължи да се занимава активно с изследователска и научна дейност и не се съмнявам в успехите. В този смисъл нямам въпроси и критични бележки, защото имах възможност по време на

обучението ѝ да дискутирам с нея всички възникнали въпроси. Въпреки всичко, бих искала да дам възможност на автора по време на защита да представи своята гледна точка за перспективите относно приложението на медуобщинското сътрудничество в България с оглед на управленската култура и практика на кметовете на общините. Всъщност каква е ролята на общинската администрация?

Заключение. Въз основа на всичко казано убедено предлагам да бъде присъдена ОНС „доктор“ по професионално направление 3.3. Политически науки (Публична администрация) на Тихомира Александрова Костова за дисертационния ѝ труд „Междубщинското сътрудничество – подход на стратегическо управление и иновации на местно ниво“.

06.10.2020

доц. дпн Милена Стефанова